

Umhverfis- og auðlindaráðuneytið
Skuggasundi 1
101 Reykjavík
Netfang: postur@uar.is

Akureyri, 26. febrúar 2018

Efni:

Umsögn um stefnumarkandi landsáætlun um uppbygginu innviða til verndar náttúru og menningarsögulegum minjum

Við á Rannsóknamiðstöð ferðamála fögnum vinnu við landsáætlun um uppbyggingu innviða til verndar náttúru og menningarsögulegum minjum og teljum að góð vinna hafi átt sér stað innan verkefnastjórnar og hjá ráðgjafanefnd. Við leggjum áherslu á að draga megi enn betur fram mikilvægi þess að nýta niðurstöður rannsókna við alla ákvarðanatöku, sem og þau verkfæri sem hafa verið þróuð innan ferðamálafræði sem geti gagnast við stefnumörkun af þessu tagi.

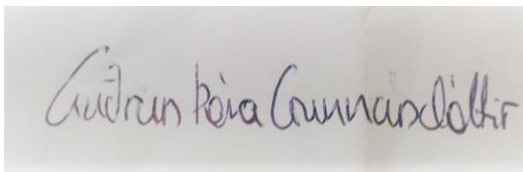
Við bendum á eftirfarandi fimm atriði sem hafa mætti í huga við lokafrágang stefnunnar:

1. Skýra þarf betur hver beri ábyrgð á framkvæmd einstakra þátta stefnunnar. Sem dæmi má nefna í lista yfir helstu áherslur á bls. 5-6 eru listuð upp helstu verkefni án þess að tilgreint sé hver beri ábyrgð á að þessum áherslum verði fylgt eftir. Það sama á við um þá kafla sem á eftir koma, þar sem fjallað er nánar um einstaka þætti.
2. Skilgreining á hugtakinu ferðamannastaður er afar víð en hún er orðuð svo: *Ferðamannastaður: Skilgreindur staður sem hefur aðdráttarafl fyrir ferðamenn vegna náttúru hans eða sögu.* Ekki er ljóst hverjir það eru sem koma að skilgreiningu umræddra staða. Í raun getur hvaða staður sem er getur fallið undir það að verða ferðamannastaður, ef vilji heimafólks eða annarra stendur til þess. Það myndi styrkja áætlunina og auðvelda ferlið við að tilnefna umsjónarmenn, ef skilgreining á hugtakinu væri skýrari.
3. Draga mætti betur fram mikilvægi menningarminja og þau þekkingargöt sem enn eru til staðar varðandi kortlagningu á þessum minjum.
4. Á nokkrum stöðum er vísað í mikilvægi þess að byggja ákvarðanir um uppbyggingu innviða á rannsóknum, og vísað sérstaklega í þolmarkarannsóknir í þessu samhengi, sem og verkfæri sem hafa verið þróuð innan ferðamálafræði eins og afþreyingarrófið (ROS). Rétt er að hnykkja á því að þó þolmarkarannsóknir hafi

verið áberandi hérlandis er þekkingargrunnur ferðamálafræðinnar, sem og rannsókna í opinberri stjórnslu, mun fjölbreytilegri og mikilvægt að byggja ákvarðanir á sem breiðustum þekkingargrunni. Tryggja þarf að við framkvæmd stefnunnar verði sífellt leitað leiða til að byggja á bestu fáanlegu upplýsingum hvað rannsóknir varðar og að virkt samráð verði haft við fræðasamfélagið.

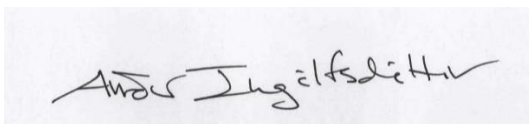
5. Landsáætlunin dregur réttilega fram mikilvægi þess að nýta niðurstöður rannsókna við ákvarðanatöku, en einnig mætti taka fram að enn skorti talsvert upp á þann þekkingargrunn sem þyrfti að vera til staðar um samspil ferðamennsku, náttúru og menningarminja svo hægt sé að taka upplýsingar ákvarðanir um hvernig best sé að haga stefnumörkun í málaflokknum. Þrátt fyrir að ferðaþjónusta sé nú einn mikilvægasti atvinnuvegur þjóðarinnar er enn himinn og haf á milli þess fjármagns sem er veitt í rannsóknir á ferðamennsku í samanburði við aðra grunnatvinnuvegi Íslands, s.s. sjávarútveg og landbúnað. Mikilvægt er að styrkja þennan grunn til að byggja sem best undir stefnumarkandi áætlanir eins og þessa landsáætlun um uppbyggingu innviða.

Virðingarfyllst,

Guðrún Þóra Gunnarsdóttir
Forstöðumaður Rannsóknamiðstöðvar ferðamála

Auður H Ingólfssdóttir
Sérfræðingur á Rannsóknamiðstöð ferðamála